

NADAL BATLE, COLUMNISTA, MATEMÀTIC I EX-RECTOR DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Text: MIQUEL PAYERAS / Fotos: PERE BOTA

"Canviaria llengua per independència"

El desembre de 1982, fa quinze anys, va ser elegit rector de la Universitat de les Illes Balears. Nacionalista, sense pèls a la llengua, polèmic, l'any 1995 deixà el rectorat... i ara parla de tot. És Nadal Batle.

A *què es dedica des que no és rector?*

—A una activitat que mai no hauria d'haver deixat. A llegir, a estudiar matemàtiques, a fer les meves classes i a escriure. No vaig enlloc. Ja he fet el que havia de fer... ara som un espectador passiu i distant.

—*Va ser el rector nacionalista...*

—Tant jo com els qui em donaren suport coincidíem a pensar que l'única manera que teníem d'emprendre qualche projecte nacional a les Illes era treballant la Universitat. Això no va ser així, no ho ha estat... i dubt molt que es pugui fer. Però n'estic satisfet. Almenys impulsarem una vertadera normalització lingüística, entre d'altres coses.

—*El not pessimista.*

—Perquè tot es va diluint. No veig un impuls o una decisió de ningú per impulsar res. No em referesc a l'actual rector, Llorenç Huguet, ni a part de l'equip... és una qüestió més general. La normalització, un projecte nacional, necessita d'una decisió, jo diria que d'una militància, que quan no existeix... es dilueix per tot arreu.

—*Si queda una imatge mediàtica seva és la del rector que digué que era partidari del bilingüisme anglès-català o també...*

—Sí, és ver, però en fi... sempre he estat partidari de dir les coses amb un cert sentit de l'humor, sempre és més fàcil. En aquesta frase, però, hi ha molt de seriós...

—*... o del rector fervorós partidari de la tecnologia en detriment d'allò que se'n diu les "humanitats".*

—Hi ha una mala percepció. Les tecnologies avançades no són cap fi en si mateix. Són eines per aconseguir d'altres coses. Es diuen i es fan molts de doís, amb això. Mira, és com si algú em digués que és expert en màquines d'escriure. Jo no ho he vist mai. Hi ha gent que sap escriure o no. Doncs és el mateix. Les tecnologies avançades només són mitjans per dur a terme tasques per enriquir el coneixement humà. Ara, dit això, és cert que l'aposta del món occidental és la recerca per millorar aquestes tecnologies avançades. A ningú no se li ha ocorregut dir que les apostes en aquest sentit de Gran Bretanya, França... vagin en contra de res. És una aposta de futur, igual que ho varen ser en el passat altres coses. Pensar que els avenços per millorar la vida van en contra d'altres coses, és... de pocasoltes.

—*Aquesta aposta, concretada en el parc tecnològic que havien d'impulsar la UIB i el govern, no es veu enlloc*

—No ha crescut, no. Jo vaig ser el primer a dir que havíem d'intentar fer un parc tecnològic, però ben aviat es va desvirtuar aquest projecte i s'ha convertit en una cosa que... no sé, m'estim més no parlar-ne... però és una qüestió relacionada amb el govern autònom i amb les empreses situades en el seu entorn. Jo som bastant escèptic amb l'eficàcia d'aquesta mena d'empreses però no diré res més, llevat que el projecte de parc tecnològic ha acabat amb no massa brillantor, per no dir altra cosa...

—*Els darrers dos anys i mig o tres de rector va ha-*

"No veig una decisió de ningú per impulsar res. La normalització, un projecte nacional, necessita una decisió, jo diria que una militància, que quan no existeix, es dilueix per tot arreu."

ver d'aguantar moltes crítiques continuades per la seva gestió...

—Les d'un diari sí, però ara bufen bons temps i estic content perquè tot el que està passant amb un vídeo sembla que em dóna la raó. Si a l'èmul del qui ha merescut el vídeo, se li repetís la història aquí, potser trobaríem un protagonista de vídeo de sexe diferent. No sé si m'explic...

—Per mi sí, però no crec que el lector ho entengui.

—Bé, deixem-ho així, com a pura insinuació malèvola. Encara no sé de què se m'acusava. Si hagués estat culpable de cap error administratiu o de qualsevol cosa, pots estar segur que hagués sortit a l'opinió pública. No puc ésser culpable de massa coses quan no ha passat res... Tot allò va ser com un experiment...

—Amb vostè?

—...sí... és que em fa vergonya parlar-ne perquè pot semblar mitomania, com si em volgués donar una importància que no tenc... Però sí, hi hagué una confluència de sectors en contra nostra. Des de l'extrema dreta religiosa fins l'entorn dels comunistes, els partidaris del gulag... Bé, es conjuminaren una sèrie d'interessos particulars i aquests sectors...

—Una conspiració?

—Repetesc que em fa vergonya... però una cosa és ben certa. No és normal que un equip com el nostre, amb un projecte de política universitària i de país com el nostre... és totalment anormal que ens mantinguéssim durant tretze anys al capdavant de la UIB. És anormal... Et diré una cosa, el director d'aquest diari va fer una conferència a la UIB i es va presentar així: "y hablo español porque me da la gana"...

—El seu projecte va ser avortat o va quedar exhaurit?

—Va acabar perquè per mor del setge informatiu era impossible fer res i per això va arribar un moment que vaig dir que ja n'estava tip, que convocava eleccions i no em presentava. Era tan ridícul que ens muntaven protestes per coses que no s'han arreglat, i ara no diuen res... Me n'hauria d'haver anat abans... Però de tota manera és ver que el projecte estava exhaurit perquè dins la UIB entrà molta gent que no participava del nostre projecte... La meva por és que els avenços en normalització lingüística es capgirin. I que consti que estic convençut que no seria per mor de l'actual rector ni de part del seu equip, al contrari. Però és un ambient, grups de gent que ara no diuen res, però que ho intentaran capgirar perquè són enemics declarats d'un projecte així.

—A pesar del seu compromís nacionalista, el fet és que a Balears era titllat d'amic de Canellas i a Madrid d'amic dels socialistes. És ver que Canellas li

consultà qui volia vostè de conseller de Cultura?

—[riu] Noooo, no és ver això... i si fos ver, tampoc no ho podria dir [més rialles]... però no, no és ver. El que passava és que jo intentava aconseguir el màxim de coses per a la Universitat. Havia tingut bones relacions personals amb gent que després arribà a alts càrrecs dins l'administració socialista, i també tenia molt bones relacions amb el govern del senyor Canellas. I ho vaig aprofitar. Això és tot. I pel que fa a ser nacionalista i tenir bones relacions amb Canellas aquí, i amb els socialistes a Madrid... doncs a mi, quan un partit no és nacional, tot i veure les diferències, tant em fa, no em vull decantar per cap dels dos...

—Quan veu el que passa en l'actualitat políticomediatàica a Madrid, veu un cert paral·lelisme amb el que pateix el PSOE a Madrid i el que patí vostè aquí essent rector?

—No ho puc evitar. Però mira, el que és essencial no és qui ho pateix, sinó que qualsevol ho pot patir. En aquest estat espanyol que tan poc m'agrada es poden dir mentides sobre tu, però no es poden dir veritats. Jo som partidari de l'absoluta llibertat d'expressió, però no per dir mentides i que no passi res. Però passa. Aquest és el problema, que no hi ha una llei antilibel. Aquí les lleis es preocupen molt de coses com l'honor, però què és l'honor? Res. Les lleis espanyoles cada cop restringeixen més la llibertat d'expressió perquè mutilen la possibilitat de poder parlar de determinades qüestions, però no impedeixen les mentides... cada cop tenc menys esperances.

—Parlant d'afers d'estat, què li sembla la política educativa del PP i concretament el decret d'humanitats?

—Legislativament no han tengut temps encara de canviar moltes coses, però hi ha indicis... el decret aquest n'és un. No hem de ser ingenus. És la mesura políticament més encertada que pot prendre un govern com el del PP, la qual cosa, òbviament, no vol dir que jo hi estigui d'acord. Si als nostres fills els ensenyen qui son i d'on vénen serà molt difícil fer-los canviar la identitat. Saben que això és un element clau perquè d'aquí deu o quinze anys puguin anul·lar els moviments que ells anomenen disgregadors. No ens hem d'escandalitzar, perquè és coherent amb el que els seus votants volen. El que nosaltres hem de dir és que no volem aquest estat.

—El pacte de CiU amb el PSOE i després amb el PP ha aconseguit sensibilitzar aquestes formacions amb el caràcter multinacional de l'estat, o pel contrari ha espanyolitzat en certa manera el catalanisme?

"Els pactes de Convergència i Unió amb el PSOE i ara amb el PP han permès que l'odi anticatalà que ja tenien sectors espanyols, s'hagi exacerbat."

—Ufff, quina pregunta... Jo crec que aquests pactes han permès que l'odi anticatalà que ja tenien sectors espanyols, s'hagi exacerbat.

—*A les seves columnes d'opinió se'n fa ressò sovint de la situació lingüística a Balears...*

—Empitjorant. Jo sempre visc en català i per tot, però em sent agredit a la meua pròpia terra. Però a mi no m'obligaran a mesclar-me amb la gent que no vull. Tampoc vull que m'admetin. Que cadascú faci la seva vida.

—*On és el perill?*

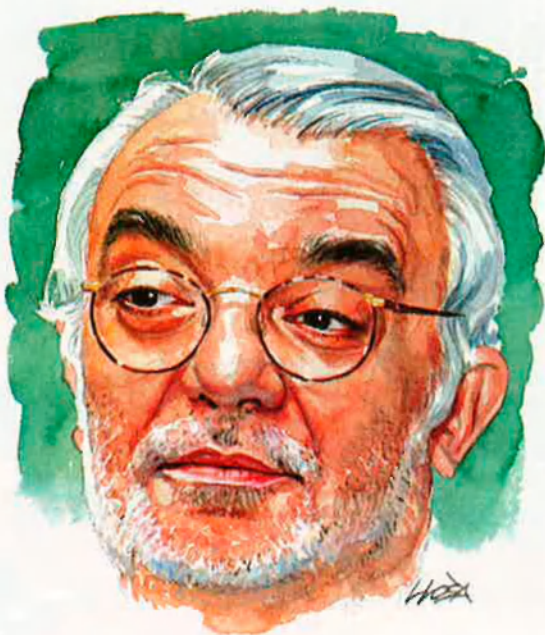
—Que els espanyols han obert la porta als estrangers. I no els anglesos, que no emprenen ni s'enfoten de la llengua, sinó als alemanys, que són, igual que els moros, els tradicionals amics d'Espanya. Aquests sí que són perillosos, perquè seran els primers que intentaran eliminar la normalització lingüística. Són un element espanyolitzador. No oblidem que ja col·laboraren el 36. De cada dia som més antieuropeista. Els britànics deixaran la comèdia de la Unió Europea, i nosaltres haurèm de sofrir la invasió dels alemanys.

—*No el veig molt partidari dels alemanys.*

—Gens. Són uns ignorants, per molt de títol o riquesa que tinguin. Els únics són els jueus, que són jueus nascuts accidentalment a Alemanya. Però és clar, se n'anaren cap a altres països a conseqüència del què els alemanys solen fer: escorxar gent. El que quedà culturalment és poquíssim. I a més ens envien els detritus socials, per molts doblers que tinguin. Però el problema bàsic és la legislació espanyola que ens han imposat.

—*Entenc que dona per fet la impossibilitat de la integració castellanoparlant...*

—Estam dividits en dues comunitats. Jo no em tracto amb gent que no sigui d'aquí, en general. Això és així per tot. Mira les capes més baixes socialment, la separació és total. Al meu poble, Felanitx, per exemple. Vivim clarament separats, en un món dual.

—**Europa ens treurà les fronteres?**

—**No, ja ens aniria bé, però fixa't com ens quedam a mig camí. Per què? Perquè qui controla el procés són els estats més jacobins, com França, Itàlia o Alemanya. Com pot Alemanya desvirtuar la Constitució federal imposada pels americans? Per mitjà de la Unió Europea. Europa és una manera d'uniformar.**

strument d'espanyolització", assegurà...

—És que és així. Què ens importa el que passa a Huelva, si tenim més proper el que passa a Perpinyà, o a Gènova i no ens en diuen res de res? Per això dic que és un instrument d'espanyolització. No és només una qüestió de llengua. Et diré una cosa: canviaria la llengua per la independència, perquè si som independents, lliures, ja tendrem el que voldrem. La llengua és molt important, però més ho és la independència.

—*No sembla massa entusiasmat amb allò de l'articulació de les nacions com Catalunya i el País Basc dins Espanya.*

—Els bascos? No em cau gens simpàtic aquest merder que tenen per allà i crec que estan ben d'acord amb els espanyols per xuclar-nos els doblers a nosaltres. Mira, és senzill, si llevés a Espanya la part del Mediterrani, nosaltres, li queda molt poquet.

Això és conseqüència de l'actitud dels immigrants, que és molt bel·ligerant. Un regidor de Palma del PP ho va dir clarament: per què s'han d'integrar si tots som espanyols? No falla el raonament sinó la premissa, l'atribució de la casa comuna que mentre hi sigui, té raó.

—*De tot aquest raonament, ve la seva decisió de convertir-se, segons diuen alguns, en l'ideòleg del grup independentista Alternativa per Mallorca?*

—No, no som l'ideòleg. Alternativa no és, de moment, cap partit. Jo ajut en el que puc perquè sempre col·laboraré amb qualsevol moviment que entengui que Mallorca i Balears, no poden anar enlloc soles.

—*El català a Balears pot sobreviure sense el Principat?*

—En absolut.

—*I vist el poc cas que mereix Balears a Catalunya...*

—Es clar... No és només una qüestió de llengua. L'únic nexa d'unió és TV3 que fa... bé, ja ho he dit altres vegades...

—*M'ho va dir en una altra entrevista fa anys: "TV3 és el principal ins-*

